

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: šeststopenjska peti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 60 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celoto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 175.

V Ljubljani v torek, 4. avgusta 1885.

Tečaj II.

Čehi in Slovenci.

Ljubljana, 3. avgusta.
(Izv. dop.)*

V moralnem in duševnem življenju ima vzgled, bodi-si dober ali slab, izredno veljavo, nepresežen upliv. Zlasti če sprevidimo, da je sosedov vzgled se obnesel, koristij donasal, sad rodil svojemu prosvročitelju. V tem slučaju bode stokrat močnejše uplival na naše čine in nagibe, nego najjasnejša ter najbolj utemeljena teorija. In to, kar dan za dnevom opazujemo v teku zasebnega življenja, javlja se nam tudi v politiki. Ni čuda, da se tedaj tudi v politiki dobri vzgledi v posnemanje priporočajo z isto pravico, čestokrat tudi z istim uspehom kakor v vsakdanjem malostnem gibanju. Baš vsled tega je zgodovinska veda tolike važnosti za praktičnega politika, za poslanca ali državnika, ker mu daje navod, katere vzglede posnemati, katerim se izogibati.

Le jednega treba, namreč da v istini spoznamo bistvo uzora, po katerem se hočemo ravnati, da proderemo do jedra, da kratkovidno in malodušno ne obličimo v golih vnanjostih in praznih formalitetah. Gorjé onemu, kateri je pri svojem uzoru le to si ogledal in to si zapamtil, „wie er sich räuspert und wie er spuckt.“ Življenje s svojimi konkretnimi razmerami, posebno pa politika, ostane mu nerešena uganka: preslikati hoče izvirno podobo, a zamán se trudi, neukretni njegov copič mesto dobre kopije drugega ne more spraviti na platno, nego — navadno karikaturó!

* Ta dopis prejeli smo od odlične strani, katerega, ne da bi se morda po polnem z njim slagali, v vseh točkah ponatisnemo nespremenjenega. Ured.

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Služabnik ne odgovori ničesar; pa Mellier je videl, da ste mu zablížčali debeli solzi v očesu. Ker ni hotel Rouvenat svoje mlade gospodinje dolžiti, zato je raji molčal. Morda jo je imel le za neprevidno.

„Ti si moj ukaz dobro izpolnil“, nadaljuje posestnik. „Pa še ne veva vsega. Morem-li zmerom na-te zanašati se?“ — „Jacques, ti poznaš mojo udanost.“ — „Gotovo, stari mi prijatelj, gotovo, in jaz ne dvojim nad teboj. Vem, kakošno srce ti bije v prsih. Moja žalost je tvoja žalost, in gotov sem, da se ne boš niti trenotek obotavljal, če gre za to, da mi rešiš čast ali se za-me maščuješ.“ — „Govori, Jacques, kaj li zahtevaš o Pierru Rouvenatu?“ — „Čuj: Lucila iu mladi neznanec v Saint-

V sličnem položaji nespretnega kopista bile so onidan naše „Novice“. Podoba českega naroda hotele so v vzgled predstavljati slovenskim svojim čitateljem, toda originala niso razumele. Tem bolj se je ponesrečil njih poskus, in ponesrečiti moral, — ker se dela niso lotile z objektivnim opazovanjem, temveč iskale so na tujem ozemlju le gradiva za svoje osebne mržnje, podpore za svoja lastna *pia desideria*. Kedo se more potem še čuditi raznovrstnim protislovjem, izvirajočim iz take površne in napačne primerjevalne metode.

Primerjal je sotrudnik „Novic“ nas Slovence s českimi brati, kateri se prizadevajo ohraniti zvezo z domačim plemstvom. V dolenskih mestih izjavila se je narodna večina proti plemenitemu kandidatu — vsled tega, umuje „Novičar“, oddaljevali smo se od českega uzora ter nevarno rano vsekali narodnemu životu. Ni bosa na prvi pogled — toda če si iz bližine ogledaš razmere na Českem, uveril se bodeš takoj, da primera šepa. Da je plemstvo na Českem drugačen političen in socijalen faktor nego pri nas, o tem niti govorili ne bomo. Vender omejili so se ravno na Českem kandidatje iz aristokratskih krogov skoro izključno na skupino veleposestva. Prav redkokedaj, le kot izjema, se je primerilo, da se je nositelj slavnega zgodovinskega imena voliti dal v kakem kmetskem ali mestnem volilnem okraji. Če so domá bolj priljubljenega kandidata imeli, tudi Čehi navzlic vsemu spoštovanju pred svojim plemstvom niso posegali v višje kroge, tam si izbirat svoje zastopnike. Da navedemo le en slučaj; na Moravskem nastopil je grof Egbert Belcredi, jedna najmarkantnejših prikaznij iz prejšnjega državnega zbora, voditelj konservativnega veleposestva kot kandidat v kmetskih občinah, toda Belcredi je

Irunu si pišeta, ona dva se shajata; tega mi ni več dvojiti, ker sem po nesreči z lastnimi očmi videl, kako... Jaz moram dobiti v roko eno teh pisem.“ — „To bode težko.“ — „Nič ne dé. Od te ure strogo opazujeva oba, kar se godi okolo pristave. Nobena živa duša ne sme se od zunaj Lucili bližati, ne da bi midva tega vedela. Ti čuvaj slednjo njeno pot. Jaz pa se postavim sim-le ter čuvam notranjost. Si-li me umel, Pierre?“ — „Da.“ — „O! Nič naj me ne utruji v tem preiskovanju. Jaz čem izvedeti, kar moram izvedeti. Naj rabita katero zvijačo koli, midva jo morava iztakniti. Več me ne bota slepila. Iščem resnico, strašno resnico — in najdem jo...“

Izrekšemu te besede se čudno zasveti oko. „Če moja hči ni bolje čuvala časti svojega očeta, kakor lastno srce“, nadaljuje hripavim glasom, „potem hočem jo piti sramoto — kapljico za kapljico...“ — „Jacques, Jacques, ne obsojaj vender še svoje hčere“, zavpije Rouvenat brezupno. „Dà, piti hočem svojo sramoto, in njeno tudi...“ — „Zaklinjam te, Jacques, ne govori takó, ti me plašiš.“ — „O, ti jo še zmerom zagovarjaš!“ —

vender v volilni borbi podlegel in protivnik njegov dr. Kusy bil je izvoljen, navzlic prijateljstvu, obstoječemu med českim narodom in konservativnim njegovim plemstvom. Saj je stvar čisto jasna! Odličnjak kakor grof Hohenwart bil je voljen v dveh okrajih na Kranjskem, in to si smemo uprav v čast šteti. Tudi to je po vsem opravičeno da se zastopniku jedne izmed najslavnejših in najimovitejših plemenitih rodbin avstrijskih, knezu Windisch-Grätzu, z nova poslaniški sedež ponuja od strani gorenjskih kmetskih občin — ali da bi se domača moč le vsled tega morala umakniti tekmeču, ker ima le-ta plemeniti naslov pred svojim imenom, brez drugih zaslug, brez druge znamenitosti, tega zdravi narodni razum nikoli ne bo sprevidel, pri nas ne, veliko manj pa še med Čehi, koje nam „Novičar“ v vzgled stavljati namerava. Da, da, le slabo si je časnikarski kolega z ljubljanskega Brega ogledal svoj česki uzor! Sicer bi moral poznati previdni način, po kojem si Čehi izbirajo svojo parlamentarno rezervo ter za politični zarod skrbé. Dobro uvidevajo, da v državnem zboru treba specialistov, bodi-si za velike debate v zbornici, bodi-si za trudapolno delo v odsekih. Skrbno tedaj pazijo, da se za vse velike stroke javnega življenja nove primerne moči pošljejo v parlament, navlašč izbirajoč jih iz posameznih stanov. Pri nas pa? Pri nas žalibog se nahajajo velmožje, ki so drugačnih misli. Kaj za to, da narodna stvar trpi vsled takega postopanja, da parlamentarni ugled slovenskih poslancev s Kranjskega čedalje bolj hira in izgineva — soditi po nazorih našega „Novičarja“, ostati mora vse pri starem, če bi prav slovenska delegacija na zadnje zbirki interesantnih okamenin ali petrefaktov bolj podobna bila, nego oni življenja polni ognjeviti sku-

„Dà, ker si ne morem misliti, da bi se tvoja hči takó pregrešila, akopram je morda neprevidno ravnala.“ — „Ah, le prehitro izveva, kedo naju ima prav. Dotle pa ne bode trenotka miru, ne bode ure spanja več Jacquesu Mellieru. Uže dva dni mi je tako, kakor bi po žarečem ogliji hodil; nekaterokrat, ko sem svojo hčer pogledal, skoro bi se bil izdal; kajti bilo mi je, kakor bi ne mogel več jeze vzdrževati; vender bil sem dovelj močan, da sem se krotil. Dà, jaz hočem počakati, počakati hočem potrpežljivo... O Pierre, Pierre, Bog daj, da imaš prav — dobro bi bi to bilo zá-njo, zá-me in zá-nj... O, on... on!... Nu, bodeva videla!“

In njegove ustnice se krčevito sklenejo, in le divji mu pogled pričal je jasno, kaj je mislil.

3.

Tretja ura popoldné je. Solnce sije na brezme glenem nebu in oblija dolino s svetlobo in z gorkoto. Čas košnje je. Delavci, odpočivši se podajajo se zopet na delo.

Jacques Mellier hodi v svoji sobi gor in dol ter se ves trese. S svojega odprtega okna je

pini ljudskih zastopnikov, v katerih so vtelesene našega naroda najboljše zmožnosti in kreposti.

In kako drugače ozirajo se zaupni možje českega naroda na javno mnenje, na pojave, dohajajoče iz sredine volilcev! Gori, na Češkem, si ne prisvajajo diktatorične oblasti. Iskušeni voditelji, priznani državniki, kakor Lad. Rieger, nikoli si ne bodo usojali, svojega kandidata vsiliti volilecem. Volitev v kmetskih občinah v Pisku je to jasno osvedočila. Voditelji v Pragi bili so sila nezadovoljni z dosedanjim poslancem tega okraja, dr. Vašaty-jem; od mero-dajne strani bil je tedaj nek dunajski profesor po-zvan, da kot protikandidat nastopi. Toda pri volilnem shodu, kojega so se udeležili zastopniki dotičnega okraja, odločila se je večina vendar-le za starega poslanca, in volilni odbor v Pragi storil je svojo dolžnost ter je dr. Vašaty-ja priporočal, dasi je imel kaj malo simpatij med posameznimi odborniki. To vse zaradi tega, ker se na Češkem narodno mnenje spoštuje tudi od strani narodnih voditeljev.

In pri nas? Kedor je količkaj razmere poznal na Dolenjskem, znati je moral, da je večina narodnih volilcev po dolenjskih mestih nezadovoljna bila s svojim prejšnjim zastopnikom, kateremu se je očitalo, da se je premalo brigal za zanemarjeno Dolenjsko. Veliki mestni občini belokranjski izjavili sta se v tem smislu, tudi od drugod dohajala so jednaka poročila. Naloga ljubljanskega centralnega odbora bila je tedaj le ta, da se natančno informira o ljudskem mišljenju, da poišče, komu da volilci zapajo ter da potem brez obotavljanja dotičnega priporoča. Ali mesto tega, kaj smo doživeli? Nečemo vzbujati neprijetnih spominov na volilno agitacijo, koje so se bili vdeležili posamezni članovi izvrševalnega odbora, nečemo konstatovati, da so se vporabljal vsa sredstva, češ, morda se bode uboga para volilec vendar le udal našemu pritisku — le jedno moramo zabeležiti, kar odločno obsoja ravnanje nekaterih ljubljanskih gospodov. Narod na Dolenjskem pokazal je vže pri prvi volitvi 2. junija, da po svoji veliki večini ne mara za po volilnem odboru priporočenega kandidata. Da bi bil centralni volilni odbor v istini posnemal česki vzgled, moral bi svetovati svojemu varovancu, naj odstopi pred ožjo volitvijo ter opominati volilce, naj ne pozabijo medsebojne sloge, naj se njej na ljubo zjedinijo na onega slovenskega kandidata, kateri je vže v prvič v svojo osebo bil združil večino narodnih glasov. Tako bi sigurno bili ravnali narodni voditelji v zlati Pragi — pri nas pa računali so na sukurz svojih največjih političnih nasprotnikov; z njih pomočjo nameravali so zadušiti slovensko večino, in tedaj oni neveseli prizori, katere smo opazovali na dan 5. junija. Tudi ta nenaravna zveza ni dosegla svojega namena, vsled tega vlada seveda dandanes še strastna razburjenost v nekaterih krogih in kot njen iz-

lehko opazoval na tratah govedo, ki je bila vprižena pred teške vozove; kose, ki so se lesketale v solnci; žanjice, ki so s svojimi dolgimi grabljami sveže seno raztrošale.

Pa ne, to, kar ga je sicer veselilo, zdi se mu zdaj hladno. Obličje njegovo je temno kakor so temne njega misli. Kljub temu, da je bil sklenil, da hoče se kazati mirnega, obhaja ga vendar mučna plahota in potrpenje mu gineva. Oko se mu naenkrat zablisne, nervozno drhtenje ga prošine, jeza kipi v njem in pesti jame stiskati.

„O, malopridneža! malopridneža!“ zamrmra med sklenenimi zobmi.

A zdajci se zgane; začul je bil stopinje.

Hiti k vratom in ja odpre.

Pierre Rouvenat stopi v izbo.

Posestnik ga vprašajoče pogleda.

„Na tvoje povelje igral sem vlogo ogleduhovo,“ dé stari služabnik. „Poskril sem se bil med grmovjem ter videl mladega moža, ko je dohajal.“ — „Govori vendar bolj tiho!“ reče posestnik zamolklim glasom. — „Približal se je zidu, ki ograja naše posestvo, vzel iz zida rahel

rodek — zakasnele lamentacije primerjevalca „Novičarja“!

Tedaj tudi v tem oziru, kar se spoštovanja tiče pred pojavi narodne volje, motijo se „Novice“, ako se sklicujejo na česke analogije. Veliko manj opravičena pa je ta primera, ako v pošteveh jemljemo lojalno politiko bratov Čehov do deželne vlade in fini razum, kateri jih vodi gledé državne celote, primerjajoč nazore ž njimi, iz kojih se je rodil zadnji „Novičarski“ članek.

Država in cerkev v Bosni.

(Konec.)

Gledé zadev mohamedanske vere postalila se je avstrijska vlada, ne da bi oškodovala sultana kot kalifa, samo one pravice, katere so po mohamedanskih naukih v trenotji prilastitve si posesti Bosne in Ercegovine prešle na avstrijsko vlado, osebno podredjenje cerkvene hierarhije Mohamedancev pod državno oblast. Mohamedani v Bosni so samo zahtevali, naj nove cerkvene dostojanstvenike imenuje nova vlada, drugače pa naj bodo nezavisni. Pri tem je treba pomniti, da je pri Mohamedanih cerkev in pravosodje združeno. V l. 1882 bil je mufti v Sarajevu, Hilmi Effendi, s cesarskim odlokom imenovan načelnikom ter slovesno umeščen. Kmalu potem podal se je novi dostojanstvenik na cesarski dvor, da priseže prisego zvestobe. Objednem s tem imenovanjem bilo so imenovani štirje ulemi (s plačo 2000 gld.) kot članovi sveta za izpraševanje sodnijskih kandidatov. V vsakem upravnem okraji bil je imenovan jeden mohamedanski sodnik, kateri je sodil po državljanskem pravu meslenskem, po šerijatu. Kot druga instancija posluje starešinstvo iz mohamedanskih učenjakov, kateri sodi tudi po šerijatu in čegar naredbe se raztezajo na vsa zakonskega prava se tičočja vprašanja, na prepire med-roditelji in otroci, na razdelitev ostaline (če so vsi udeleženci Mohamedani). Sekularizacija mohamedanskih cerkvenih posestev se ni nikdar nameravala, marveč skušala se je uvesti jednotna uprava. Do zdaj je upisanih 368 vakufov, katerih dohodki (167000 gold.) se porabljaajo za vzdrževanje mohamedanskih šol in cerkvenih poslopij.

Vkupno je v bosanski državni proračun za verske namene postavljenih 200000 gld., kateri se razdelijo precej primerno med tri veroizpovedanja, oziroma vere. Vlada ravna in podpira vse tri veroizpovedanja jednako; ona pa ima tudi nadzorstvo nad njimi ter se ravna po načelu, da morajo cerkve biti svobodne, a morajo tudi ostati cerkve.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

„Budapester Corresp.“ poroča: Pri vkupni ministerski konferenci, katera se bode vršila

kamen ter ga potem zopet postavil na svoje mesto. Stopil sem iz grmovja ter se bližal zidu. Lehko sem našel oni rahli kamen, privzdignil ga ter našel za njim pismo.“ „Vender!“ reče posestnik z glasom, ki mu je trepetal od jeze. „V istini duhovito sredstvo, da sta si lahko pisala za hrbtom očetovim, ta nevredna hči in mehkužni zapeljivec! Daj sim!“

Pierre povleče pismo počasu iz žepa in je dá posestniku.

Listek je bil v zavitku, ki ni imel nikakešnega napisu.

Jacques Mellier zapre okno, prepriča se, da je to dobro zaprto, pogleda, da li so vrata dobro zatvorjena, razstrga potem zavitek, vzame pismo ter poželjivo bere sledeče:

„Ljuba Lucila!“

Štiri dnovi, ne da bi te videl, dozdevajo se mi štiri veki. Kako bi li še mogel prebiti celo leto, ločen od tebe? Drhtim, ko se svojega potovanja spomnim, in vendar je potrebno za najino srečo, da odpotujem.

najbrže sredi meseca septembra na Dunaji, posvetovalo se bode samo o državnem proračunu za bodoče leto, kateri vkupni proračun se bode potem predložil delegacijam. Konec septembra se snide državni zbor k drugemu zasedanju, takó da se bodo vršile obravnave gledé nagodbe še le oktobra meseca.

Nemško društvo v Celovci pritožilo se je pri deželnem odboru koroškem, ker so se v krajevnem imeniku vpisali tudi slovenska imena krajev na Koroškem. Deželni odbor je razsodil, da je pritožba nemškega društva utemeljena, in vložil je dalje pritožbo na deželno vlado iz razloga, da so vplivali pri sestavi krajevnega imenika politični momenti. Deželnemu odboru pa se je zazdelo tudi potrebno, izreči v svoji pritožbi svojo nevoljo zaradi tega, ker nekateri župniki vpisujejo v krstne knjige imena s slovenskim pravopisom.

Tuje dežela.

Iz Rima se poroča, da se angleška vlada ni obrnila, kakor se je pred kratkim trdilo, do italijanske vlade, da bi italijanske čete pomagale angleškim v Afriki. V merodajnih krogih se zatrjuje, da se kaj takega tudi v bodočnosti storilo ne bode.

V francoski zbornici je vojni minister general Campenon na vprašanje nekega poslanca, če so po angleških listih raztrešena neugodna poročila o položaji francoskih naselbin z Zapadni Indiji istinita, odgovoril, da mu o tem ni ničesar znano. Francoske čete da so zasele Hué, jeden del čet in denar Thuyetov je v njihovih rokah, torej ni nikakega povoda plašiti se.

V Angleški pričeli so se nekateri zopet poganjati zato, naj bi Angleška posegla zopet z bolj energično roko v Sudan, naj bi se priredila zopet ekspedicija v Sudan. Dežela je zdaj ruinirana in vstaši gospodujejo po njej. Sudan mora dobiti vladarja, da se potem zopet uravnajo razmere. In imenuje se uže princ Hasan, kateri naj bi postal podkralj v Sudanu.

„Daily News“ se poroča iz Kahire: Arabec iz Meravija poslal je sim poročilo, da je Osman Digma v bitki pri Kasali dné 30. junija bil ubit. Mahdijeve čete so med seboj v prepiru ter odrekajo poslušnost emiru.

Turčija naročila si je več novih topov, katere hoče porabiti za obrambo obrežij. Za napravo teh topov pa bode vlada morala dobiti na posodo 700000 funtov. Kje pa bode dobila Turčija to posojilo?

O Mahdijevem nasledniku se poroča: Kakor znano, je Mahdi imenoval štiri kalife: Abdullaha, Osmana Digma, jednega Sudanca, čegar ime ni znano, in načelnika v Senussi, kateri pa se je odpovedal časti. Izmed teh je baje najizvrstnejši Abdullah, a ker je načelnik le neznatnega rodu, ga ne marajo drugi načelniki priznati svojim vladarjem. Zaradi tega se je unel uže prepir.

Pridi ta večer ob deseti uri, ko vse spava na pristavi. Pridi, ljubica, ker jaz te moram videti, moram te stisniti na svoje srce. Potrebujem tvojega pogleda, da dobim pogum in treba mi je poljuba tvojih ust za obupajoče srce!

Pričakujem te na stezi, in, kakor vselej, ne bodeva imela drugih svedokov svoje sreče, kakor zvezdice na nebu in vrbne veje, katere se kopljejo v potoku.

Leon.“

Posestniku, te vrstice čitajočemu, nagubanci se čelo in oko se mu zasveti. Njegove obrazne poteze in bele ustnice so svedočile, da je silno razljučen. „Malopridneža! malopridneža!“ zakriči hripavim glasom. „Na, tu čitaj, čitaj“, nadaljuje, Rouvenatu pismo ponudivši. „Potrebujem-li še katerega družega dokaza? Te vrstice, ki jih je pisal malopridnež, svedočijo mojo sramoto. Nesrečnica je svojo in mojo srečo poteptala v lužo! — Pa kedó li je ta mehkužnež, ki se skriva in po noči okolo hodi kakor bandit? Gorje njemu, gorje njima! . . .“

Pierre Rouvenat prebledi kakor gospodar sam.

Dopisi.

Iz **Žužemperka** 3. avgusta. (Izv. dop.) „Uže zopet kaka nesreča“, vskliknili bodete, gosp. urednik, ko prejmete sledeči dopis. Prav imate. Iz naših krajev dobaja časopisom kaj redko kak dopis, in to vselej le takrat, kadar nam je kaj neprijetnega, kako nesrečo poročati. Tudi današnjemu malemu dopisu je povod nesrečen dogodek, koji se je pripetil v 2. dan t. m. na Dvoru poleg **Žužemperka**. Tu vsmrtil se je tovarniški uradnik Ignacij Klika z možnarjem. Postavil si je možnar na stol, on preobesil se je čeznj in ga z gorečo trsko zažgal. Lahko si mislite, da ga je močno razmesarilo, ker je bil možnar z železnimi kosovi nabit. Imel je baje nabiti možnar uže delj časa pod svojo posteljo, pa nihče ni kaj slabega mislil. Povod samomoru je neznan. Danes pride komisija, da konstatuje, je-li bil umrl na duhu bolan ali ne. Ignacij Klika bil je jako uljuden in prijazen gospod, zato so ga pa tudi vsi oni, ki so z njim kedaj občevali, radi imeli. Kneza Auersperga služil je uže od svoje mladosti. Blag mu spomin!

Mislite, da je sedaj dovelj nesrečnih poročil? Motite se! — V dan 30. julija našel je Janez Viršek iz **Žužemperka** v Trškem Borštu mrtvaca, nekoliko objedenega in brez očíj; ležal je na skali in imel nekaj mahu pod glavo. Bil je to mlad ključarski pomagač Jože Marinčič iz **Žužemperka**, kateri je zblaznel in uže v 4. dan julija pobegnil, meneč, da se mora skriti, ker ga hočejo ljudje v klobase izsekati. Kako da je revež tako ponesrečil, ni znano; skoro gotovo se je v gozdu izgubil ter se utrujen in sestradan na skalo vlegel, da bi se nekoliko odpočil, pa je na večno zaspal.

Da ne govorim o samih nesrečah, povedati hočem tudi, da bomo pri nas imeli v kratkem volitev novega občinskega zastopa. Kako se bode ta izvršila, ni še gotovo; najbrže ostane vse pri starem, akoprem dosedanje razmere nikakor uzorne niso bile. Je uže taka, kjer se dve stranki med seboj ne sporazumete, tam vlada tretja.

Letina je pri nas še precéj dobra, kajti ozimno žito se je dobro obneslo; strn pa, ker imamo sušo, precejšnjo sušo, bode slaba, posebno koruza in krompir; tudi z ajdo ne vém, kako bo kaj. Krme dobili bomo pa premalo, zato pa tudi živina v ceni jako pada.

Razne vesti.

— (Dovolite, da cesarjevni roko poljubim.) Ganljiv prizor se je pripetil 12. m. m. v antverpski razstavi. Ko je ta dan obiskala razstavo belgiška kraljeva obitelj, spremljala sta jo tudi cesarjevič Rudolf in cesarjevna Štefaniya. Ko so stopili v avstrijski oddelek, poklonili so kraljici in njenim hčeram precej velike šopke cvetic. Cesarjevna Štefaniya je položila pahaljico na neko mizico, da sprejme šopek, pa

„Kaj hočeš storiti?“ povpraša ga. — „Ne vem“, odgovori Mellier divjim glasom. — „Zaklinjam te, Jacques, premisli!“ — „Saj to ravno delam. Premišljuje prihodnost.“ — „V jezi ne premišljuješ! Čuvaj se, Jacques. Tesno mi biva za te. Vidim, da kaj strašnega namerjaš.“ — „Da, maščeval se bodem.“ — „Jacques, hudo morda nij tako veliko, kakor ti meniš. Morda je še čas. . .“ — „Jaz sem onečaščen, pravim ti! Moja hči je padla, globoko — padla, omadeževana in nevredna je stvar, pokazana po tem razuzdanci, po tem malo pridniku! Lucila Mellier je izgubljeno bitje!“

Rouvenat zastoče ter glavo povesi.

„Kje je v tem trenutku?“ vpraša posestnik po malem tožnem premolku. — „V svoji sobi.“ — „Dobro je.“

Vzame pismo, vtakne je v drug zavitek, zapeti je ter je podá Rouvenatu. „Nesi stvar na mesto, kjer si jo našel“, ukaže mu kratko.

Pierre Rouvenat umakne se dva koraka nazaj ter začudeno pogleda posestnika.

„Kaj pa prav za prav misliš?“ zakriči boječe. — „To le mene briga.“ — „Dobro. A jaz uganem

je pahaljico potem pozabila. Neka deset do dvanajstletna, lepo oblečena deklica, ki je to opazila, vzela je potem pahaljico ter tekla za imenitno gospódo in jo izročila cesarjevni, kateri se je poklonila. Cesarjevič Rudolf je smehljajoč prašal zarudelo deklico, kako jej je ime ter jej hotel podariti nekoliko cekinov. Ali deklica darú ni hotela sprejeti ter rekla: „Hvala, visokost, tega mi ni treba, moji roditelji so premožni.“ — „Kako pa ti hočem povrniti postrežljivost?“ vpraša cesarjevič. Mala deklica nekoliko pomisli, potem pa reče: „Dovolite, da roko poljubim cesarjevni, onej gospi, na katero sme Belgičani tako ponosni.“ Okolo stoječi so bili ganjeni, cesarjevna pa se je pripognila ter deklico poljubila na čelo in usta.

— (Najstarejši vladar sveta umrl.) Kakor poroča „Singapore Mail“, umrl je vladar državnice Bruncil, na otoku Borneo, sultan Abdul Munin, in sicer sto in štirinajst let star. Vladal je 30 let. Abdul Munin imel je nekoliko tudi evropske omike in je govoril holandski, angleški in deloma tudi španski jezik. Ker ni zapustil nobenega sinú, sledi mu v vladanji eden njegovih sorodnikov.

— (Koliko so razne verene na Francoskem vredne.) Na Francoskem znaša poprek letna plača katoliškega duhovnika 922 frankov, muzelmanskega muftija 1600 frankov, protestantovskega pridigarja 2111 frankov in rabina 2522 irankov.

— (Po pretečenih medenih tednih.) Soprog: „Ti me ne ljubiš nič več!“ — Soprog: „O pač, jaz te ljubim še vedno!“ — Ona: „O ne, ti me ne ljubiš nič več!“ — On: „Iz česa, za Boga, sklepaš na to?“ — Ona: „Poprej si vselej cele pol ure potreboval, preden si mi rokovič zapel, zdaj pa . . . (jokajoč) niti dveh minut k temu več ne potrebuješ!“

Domače stvari.

— (Imenovanja in premeščenja.) Sodnijski pristav Karol Nadamlenski v Celji imenovan je namestnikom državnega pravdnika v Ljubnu. — Okrajni sodnik v Laškem trgu, gosp. Ivan Kastelec, imenovan je sodnijskim svetovalcem v Gradci; okrajni sodnik gosp. Lovro Ulčar v Radovljici in svetniški tajnik, g. Fran Lulek v Celji, imenovana sta sodnijskima svetovalcema v Celji. — Sodnijski pristav g. dr. Kušar premeščen je na lastno prošnjo iz št. Mohorja v Briže. Sodnijski pristav g. K. Dejak v Trstu imenovan je okrajnim sodnikom v Podgradu in sod. pristav g. Simon Lettich okr. sodnikom v Voloski. Okr. sodnik g. Visintini v Voloski premeščen je na lastno prošnjo v Poreč.

— (Rudolfinum.) Nova stavba deželnega muzeja Rudolfinuma se bode kmalu dovršila. Vnanje delo je uže gotovo, v pritličji in v prvem nadstropji se zdaj slikajo v prostranih dvorinah stene; polagajo se tla ter se izvršujejo druga mizararska dela. Tudi hodniki bodo primerni drugemu poslopju, prostorni, da se bodo lahko porabili začasne razstave. Nastavili se bodo v veži kipi, predstavljajoči razne vede in umetnosti.

tvojo namero. Ti jima hočeš nastaviti past. Čemu li? Jacques, ni vredno, da to storiš.“ — „Ne potrebujem nikakovih opomb,“ zavrne posestnik, močno z nogo ob tla udarivši.

„Nisem razpoložen, da bi poslušal pridigo.“ — „Jacques, v imenu tvoje soproge, ki si jo tako zelo ljubil, zaklinjam te, poslušaj me! Pokliči svojo hčer, govori z njo, sprašaj jo!“ — „Ne. Pusti me, ter stori, kar ti ukazujem. Hočem, da se Lucila to noč snide s svojim ljubim, kakor ji naročujem.“

Pierre Rouvenat zapopade, da za ta trenotek bi zastoj vse storil, da bi ukrotil jeznega gospodarja. Pa da-si se zdaj udá molčanju, sklene vender, da hoče kasneje, če bode treba, varovati mlado svojo gospodinjo, za katero ima globoko štovanje in veliko udanost. Iz nova nagnivši glavo, zapusti sobo.

Pokoren povelju, ki ga je dobil, položi pismo na njegovo mesto za rahli kamen. Potem se podá zopet k poslom in dninarjem pristavskim na travnik.

(Dalje prihodnjič.)

Slike v veži slikala bosta slavnoznana domača slikarja gospoda brata Janez in Jurij Šubic.

— (Občni zbor kranjskega obrtnega društva) vršil se je minolo nedeljo dopoldne. Udeležba bila je precéj mnogobrojna. Društveni predsednik g. Klein izrekel je ob otvorenji zbora obžalovanje, da se obrtni zakon tako počasi izvaja, osebito ustanovljenje zadrug, kar gotovo ni hasnjivo vspešnemu razvoju obrtnije. Razpravljalo se je potem vprašanje o spojitvi kranjskega obrtnega društva s tehničnim društvom za Kranjsko, in sklenilo se je načelno, naj se dela na spojitve obeh društev. Na predlog g. Čamerinika se sklene, obrniti se do trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani, naj pospešuje ustanovitev zadrug. Pri dopolnilnih volitvah bila sta gg. Matija Kunc in Vinko Čamernek zopet izvoljena v upravni odbor. Na novo so bili izvoljeni gg.: Avgust Dreise, Albin Achtschin, Rudolf Kirbisich, Josip Regali, Srečko Toman in Jakob Škrbinec kot članovi upravnega odbora. Gledé predloga o znižanji letnine se je sklenilo, da se plačuje v dozdanjem znesku. Na to se je zbor zaključil.

— (Petdesetletnico) svojega mašništva obhajal bode dné 9. t. m. v ursulinski cerkvi duhovnik pri ljubljanskih Ursulinkah msgr. Mihael Potočnik. Slavljenec narodil se je dné 27. septembra 1809 v Kropi, v duhovnika pa je bil posvečen dné 2. avgusta 1835. leta.

— (Štiridesetletnico mašništva) obhajajo danes, dné 4. avgusta, kakor poroča „Slovenec“, v Radovljici duhovni tovariši leta 1845 posvečeni, katerih je živih še deset, in sicer gg. župniki: Artelj Blaž v Kranjski Gori, Bohinec France v Križah pri Tržici, Bononi Jožef v Radovljici, Jan Simon pri sv. Trojici nad Cérnico, Koder Matej na Slapu v Vipavi, Majer Vinko v Selcah, Preželj Matej v Mavčičah, Šos Mih. pri Beli Cerkvi, zdaj v pokoji, Šranc Stanislav v Ratecah in o. Evstahij Ozimek, franciskan in provincijal.

— (Otvorenje novega mostu.) V nedeljo popoldné ob 3. uri otvoril se je slovesno nov most čez potok Izko na ljubljanskem močvirju. Most je bil okrašen z zelenjem in zastavami. Župnik na Igu, gosp. Dolenc, blagoslovil je na mostu stoječ kip sv. Janeza Nepomuka. Slovesnega otvorenja novega mostu udeležil se je g. okr. glavar Iv. Mahkot, zastopniki cestnega odbora in mnogo prebivalstva iz okolice. Stroški za gradnjo mostu znašajo 1100 gld.; deželni odbor dal je podpore 300 gld., cestni odbor pa 150 gld. Ostale stroške plačajo posestniki, katerim ima služiti most. Tako se je vender uže dovršil most, katerega je prebivalstvo pogrešalo nad 80 let; največja zasluga za to gre pač županu iz Iške vasi, g. Japelu.

— (Iz Krškega.) V zmislu postave z 2. maja 1883. l. je vis. c. kr. naučno ministerstvo potrdilo novi učni načrt tukajšnje meščanske šole s kmetijskim tečajem, po katerem se bode začelo v bodočem šolskem letu poučevati.

— (Umrl) je predvčeranjim popoldné g. Luka Aleš, župnik v Preski.

— (Čebulni somenj) na cesarja Jožefa trgu ni letos tako mnogobrojno obiskan nego druga leta. Ker je bila letos za čebulo dobra letina, se je tudi cena precej znižala. V soboto dopoldné veljala sta dva venca čebule 7 kr., popoldné pa je cena pala uže na 5 kr. Venec česnja se je prodajal po 4 kr.

— (Čebelarsko in sadjarsko društvo) za Kranjsko na Jesenicah (Gorenjsko) sklenilo je prirediti prihodnje leto v Ljubljani čebelarsko in sadjarsko razstavo.

— (Nova poštna postaja) otvori se v Logu pod Predelom v zadnji primorski občini proti Koroški.

— (Nova brzojavna postaja) z omejeno dnevno službo otvorila se je predvčeranjim v Kokri.

— (V otroškem vrtu v Gorici) zaključilo se je šolsko leto minolo sredo. S 1. oktobrom t. l. otvori se tam privatna dekliška šola.

— („Vrtca“) ravnokar izišla št. 8. za mesec avgust prinaša naslednjo vsebino: Vesele počitnice. (Pesen. F. Krek.) — Zaupaj na Bogá. (Preložil Ivan S.) — Kratke črtice o zaslugah sv. Cirila in Metoda za slovensko književnost. — Očeta čakajo. — Basni. — Vesela žetev. (Pesen. F. Krek.) — Nagajivi Marček. — Cvetice žalujejo po zgubljenem prijatelju. (Spisal

J. Volkov.) — Elizabetin most na Dunaji. — V spomin Josipa Šerjaka †, bivšega trgovskega pomočnika na Vrhniki. (Pesen. Josip Prosén.) — Krt. (Po Hebelnu poslov. J. T.) — Listje in cvetje. — Kratkčasnice. — Nove knjige in listi.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Vremenski pregled za mesec julij 1885.

Jeden pogled na vremenske zemljevide narisane za vsak dan meseca na podlagi vzajemno narodnih vremenskih poročil c. kr. meteor. osrednjega zavoda na Dunaji razodene vladajoče oblasti, ki so izzvale nepovoljno vroče ter z nevihtami preobložene dneve preteklih tednov.

Ko je mesec julij nastopil, našel je sledeči vremenski položaj. Od Irske sim širila se je barom. višina čez Francosko. Barom. nižina prejšnjega dne pa je na svojem potu proti vzhodu segla ravno nad Avstrijo ter donesla vsaj do proge Ischl-Krakova prav izdatnega dežja. Prvi dan meseca bil je ob jugu Alp in Italiji tudi uže dan neviht. V Gorici je padlo 13 mm dežja, v Ljubljani 0.50, v Krškem 0.9 mm.

Drugi dan te depresije ni bilo več; Avstro-Ogerska bila je uže v področji barom. maksima in tako je ostalo do 6. dne. Toplina se je višala — uže 4. dan imela je Ljubljana 23.1, Krško 25.0 C dnevne temperature — nevihte so se sproževale nad planinskimi deželami, Ogersko in Nemčijo. Oddaljeni nevihti prinesli ste Ljubljani 0.5 mm dežja 2. julija in 0.6 mm 5. julija.

Plitva barom. nižina, ki se je 5. dan nad Osrednjo Nemčijo prikazala, dospela je 6. julija nad Ogersko in provzročila je posebno v planinah mnogo dežja. Na vremenskem zemljevidu za ta dan krožijo okoli ogerskega glavnega mesta, črte nizkega tlaka zračnega kažejo nam pa, da je uže ob 7. uri zjutraj mala depresija ustanovljena bila nad Kranjskim, ker se isobara 762 mm nepravilno v precejšnjem ovinku ogne naše ožje domovine ter se zavije preko Istre mimo Pulja. Čez dan se je ciklona po polnem razvila, in zahvaliti se ji imamo največjo množino dežja v minolem meseci. Ljubljana 37.0 mm, Krško 18.1 mm, Gorica 16.0 mm, Trst 17.0 mm.) Usodepolu pa je bil ta dan prebivalcem ob spodnjem toku Krke na Dolenjskem, kajti med dežjem vsula se je toča ter jim uničila pridelke na polji in v vinogradih.

Do konca meseca bilo je potem naše vreme v oblasti barom. maksima, ki je od zahoda ali severozahoda Evrope z malo menjavo segal do ruskega cesarstva. Visoki tlak zračni znači prav anormalno ves mesec. Praviloma upade živo srebro v tlakomeru julija meseca na Kranjskem do blizu 760.7 m. Letošnje stanje je morebiti za 3 mm nad normalom.

(Konec prihodnjic.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Petrograd, 4. avgusta. Car in carinja odpo-tovala sta zjutraj iz Kronstadta v Finlandijo; vrneta se dné 11. t. m.

London, 4. avgusta. „Standard“ piše: Če bi Rusija pritrdila jasni določbi afganske meje ter bi jo priznala s pravnomočno pogodbo, bi emir-jeva odpoved glede nekaterih zahtev celó v zulfikarskem vprašanji ne bila previsoko plačilo za to. Anglija neče vojske; tudi Rusija se jej lahko ogne s tem, da dá svoje soglasje k častnemu uravnanju prepirnih točk.

Aussee, 4. avgusta. Grofinja Meran je zjutraj umrla.

Madrid, 3. avgusta. Do konca julija je obo-lelo po vsej Španiji 114 714 oseb na koleri, umrlo pa jih je 34 003.

London, 3. avgusta. „Standardovo“ poro-čilo, da so se Rusi in Afganci sprijeli v bližini Meručaka, se še ni potrdilo.

Petrograd, 3. avgusta. „Standardovo“ po-ročilo o sukobu med Rusi in Afganci ni resnično. — Giers odpotuje jutri na dva meseca na dopust.

Ottava, 3. avgusta. Sodnija v Regini izrekla je nad Rielom, načelnikom kanadskih ustašev, ob-sodbo, a priporočila ga sodnikom v milost. So-dišče je obsodilo Riela v smrt na vešalih. Obso-jenec je oglašil priziv.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 4. avgusta.

	gold.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.65
„ „ „ srebri	83.35
Zlata renta	109.—
5% avstr. renta	99.45
Delnice národne banke	869.—
Kreditne delnice	281.80
London 10 lir sterling	125.30
20 frankovec	9.93
Cekini c. kr.	5.91
100 drž. mark	61.45

Tuji.

Dné 2. avgusta.

Pri Mailči: Nedička, trgovec, z Dunaja. — Kuchinka, tr-govec, iz Prage. — Jesurun, trgovec, in Somazzi iz Trsta. Ružička, c. kr. zemljemerec, s soprogo, iz Postojine. — Jerše, župnik, iz Dobovea. — Erben, c. kr. voj. uradnik, iz Ljubljane.

Pri Sloni: Callmann, trgovec, iz Darmstadta. — Schra-der, trgovec, iz Norimberka. — Winkdiros, želez. pisarne predstojnik, z Dunaja. — Tissen in Kaiser, potovalca, z Dunaja. — Chiacich z rodbino z Reke. — Dr. Kos, pro-fesor, iz Gorice.

Pri Južnem kolodvorn: Dr. List iz Hanovra. — Candel-lari iz Trsta. — Eder, dijak, iz Laškega Trga. — Kupfer-schmidt, dijak, iz Celja.

Umrli so:

Dné 2. avgusta. Anton Židan, delavčev sin, 11 dnij, Kravja dolina št. 18, božjast. — Ivan Branchetta, trgovčev sin, 10 mes., Kongresni trg št. 7, ošpica.

Dné 3. avgusta. Peter Winter, delavec, 62 l., Sv. Petra cesta št. 52, možjanski mrtvoud.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura	Vetrovi	Nebo	Mo-kri-na v mm
3. avgusta	7. zjutraj	735.33	19.7	vzh. sl.	d. js.	20.6
	2. pop.	734.07	27.4	zpd. sr.	sk. js.	dež
	9. zvečer	733.77	20.0	jzpd. sl.	obl.	

Tržaška

komercijalna banka

v Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejemlje denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatnikih po dvajset frankov in se zaveže, kapital in ob-resti nazaj plačati v isti novčni vrednosti. Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaskih lokalnih listih. (66) 36—11

V založništvo našem izišla je na svetlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik učitelj.

12 pol v 8. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.

Kranjska eskomptna družba v likvidaciji v Ljubljani.

Bilanca z dné 31. julija 1885.

Aktiva.

Passiva.

Št.		gold.	kr.	Št.		gold.	kr.
1	Za tekoči račun	69 316	27	1	Akcijska glavnica	150 000	—
2	Dvojljivi račun delničarjev	341 584	27	2	Akcijske obresti	37	50
3	Tekoči račun kreditnega društva	19 310	—	3	Kreditnega društva poroštenj zaklad	20 607	50
4	Dvojljivi račun „ „	6 602	87	4	Kreditnega društva obresti in poroštv. zaklad	2 892	77
5	Rimesni račun A	42 577	—	5	Račun rezervnega zaklada kreditnega društva	2 654	90
6	Rimesni račun B	42 208	32	6	Za tekoči račun	27 638	91
7	Troški	1 145	59	7	Effektni račun	254	02
8	Najmarina	428	—	8	Rimesne obresti A	3 863	09
9	Služnine	3 083	25	9	Rimesne obresti B	3 935	87
10	Davki	1 240	53	10	Obresti za pokriti kredit	533	60
11	Za pokriti kredit	810	—	11	Giro	343 356	43
12	Račun troškov Avg. Tschinklovih sinov	1 249	91	12	Račun prvega 25% poplačanja pri giro-konto	335	76
13	Kranjska hranilnica v Ljubljani	15 000	—	13	„ drugega 25% „ „	1 839	78
14	Račun blagajnice	2 374	35	14	Provizije	118	02
15	Račun dobička in izgube	13 998	70	15	Obresti za tekoči račun	2 400	91
				16	Mobilije	460	—
		560 929	06			560 929	06

V Ljubljani v dan 31. julija 1885.

Kranjska eskomptna družba v likvidaciji.

Za knjigovodstvo:

(120)

Mayer s. r.

Jos. Luckmann s. r.

Fran Zeschko s. r.